

Több mint hatvan könyvben jelentek meg illusztrációi, a teljesség igénye nélkül néhány fontosabb: *Augustin—Giovannini—Jávorka—Rom: Magyar gyógynövények* (1948); *Jávorka: Kerti virágaink* (1962); *Színes atlasz „Magyarország Kultúrfiórájához”* (1962); *Debreczy: Téli is zöld kertek* (1971); *Csapody: Védett növényeink* (1982); *Csapody V.—Tóth I.: A colour atlas of flowering trees and shrubs* (1982). Az 1924 óta megjelenő összes hazai növényhatározóban az edényes növények illusztrációi mind az ő keze munkáját dicsérik. Erdészeti vonatkozású művekben is gyakran felbukkan az akvarellek vagy tusrajzok mellett CsV. monogram, így *Ajtay: Tájékoztató az erdőgazdaságban tenyésztendő fafajok megválasztásához* (1950); *gyar: Alföldfásítás* (1961); *Csapody—Rott: Erdei fák és cserjék* (1966); *Majer: Erdő- és termőhelyi topológiai útmutató* (1962) és *Erdő- és termőhelytípusok útmutató növényei* (1963) c. munkáiban csodálhatjuk alkotásait.

Az illusztrálás mellett 15 évi fáradságos gyűjtőmunka eredményeként elkészítette a csiránövények határozóját is, melyet 1968-ban német nyelven *Keimlingsbestimmungsbuch* néven jelentetett meg a szakközönség számára. A Kárpát-medencére kiterjedt több évtizedes növénygyűjtő expedíciók eredménye a *Priszter Szaniszlóval* közösen összeállított *Magyar növények szótára* (1966) is.

Nyolcvanas éveiben járva fáradhatatlanul dolgozik tovább, a *Debreczy Zsolt* irányításával készülő több mint tízezer taxont bemutató *Dendrológiai Atlasz*-hoz készíti rajzait. Megjelenését sajnos már nem érthette meg. Lankadatlan szorgalma, tehetsége, tudásvágya egyszerre művésszé és tudóssá tették őt, bár szerénysége az alábbi ars poeticát fogalmaztatta vele:

Én mindig azt mondom, hogy növényrajzoló vagyok, tehát nem művész, s nem is tudós, hanem a természetnek egy alázatos másolója. Az én munkám a megfigyelés és a valósághoz hű visszaadás.

A majd egy évszázados életút eredménye az a közel 10.000 akvarell és több tízezer rajz, mely nemzedékeket tanított és tanít a növények megismerésére, „festett kertje” gyönyörködtet mindenkit, s nem hagyja a feledés homályába veszni az érdemes botanikus-illusztrátort.

Bartha Dénes

A 100 ÉVES SOPRONI ERDÉSZISKOLA TATAI ÉS ESZTERGOMI ÜNNEPSÉGEI

100 éves középfokú erdészképzés ünnepét a soproni iskola igyekezett méltóképpen megünnepelni tisztelettel emlékezve az elődiskolákra.

Tatán kezdődtek a jubileumi ünnepségek 1985. október 5-én, amikor az egybegyűltek a volt iskolaépület falán leleplezték a tatai működéstről szóló emléktáblát. A márványtáblát a Vértesi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság adományozta, az épületben jelenleg általános iskola működik. Tíz óraker a tatai zeneiskola növendékei és a soproni erdészeti szakközépiskola egyenruhás fiataljai elénekelték a himnuszt. Utána *Oláh Balázs* soproni erdész tanuló mondta el *Szabó Lőrinc* „A fákhoz, a költőkhöz” című versét. Ezután *Gáspár-Hantos Géza* az Országos Erdészeti Egyesület nevében felavatta az emléktáblát. Az iskola nevében *dr. Bársony Lajos*, a Vértesi EFAG nevében *Ferencz László* igazgató helyezte koszorút az emléktáblához. Ezután a kórus elénekelt az erdész himnuszt. Az emlékező és méltató szavakat mondók között első volt *Simon Ferenc* 83 éves nyugdíjas erdőfelügyelő, az iskola 1922-ben Tatán oklevelet szerzett volt diákja. Meghatott szavakkal köszöntötte az ünneplőket. Utána *dr. Bársony Lajos* a jubiláló iskola nevében szólt, végül *Ferencz László*, a Vértesi EFAG igazgatója méltatta az erdésziskola működését. A szózat dalmával ért véget a kis ünnepség és a jelenlevők a közeli temetőbe vonultak, ahol felkeresték *Török Sándornak*, az iskola Tatán elhunyt, volt igazgatójára.

nak sírját. Az igen szépen felújított sírkőnél *László György* erdőmérnök méltatta az erdészeti szakoktatás kimagasló egyéniségének életútját. Itt is koszorút helyeztek el a már említett intézmények. Megjelent az ünnepségen Török Sándor leánya, a 91 éves *Ebergényi (Tóber) Samuné*, továbbá unokái: *Török Sándor* Bécsből, *Török László* erdőmérnök, a Nagykunsági EFAG igazgatója és a család több tagja, unokák, dédunokák.

Az esztergomi működés megörökítését a Pilisi Állami Parkerdőgazdaság támogatása tette lehetővé. Október 11-én került sor az esztergomi öreg diákok országos találkozására. A megjelentek 10 órakor gyülekeztek az esztergomi Volán Turiszt szálló különtermében. *Simon József* a szervező bizottság nevében köszöntötte a mintegy 50 megjelent öreg diákot, ezután *Fábián Lajos* a találkozózt szervező bizottság tagja emelkedett szólásra. Külön köszöntötte *Daróczy Márton* volt szolgálatvezető leányát *Daróczy Idát*, minden emlékező öreg diákot és a vendégeket. *Dr. Furbás Oszkár* keresetlen szavakkal emlékezett a kiváló iskolára, annak szakmaszerető tanáira, akik magas színvonalon korszerű szakmai tananyagot tanítottak és ezzel középfokúvá emelték az iskolát. Az Esztergomból kikerült erdészek olyan alapokat kaptak, hogy halálukig hűek maradtak szakmájukhoz, munkájukhoz, az erdőhöz, esküjükhöz. *Dr. Bársony Lajos* a jubiláló iskola igazgatója elmondta, hogy az esztergomi iskolát büszkén vallják elődiskolának. Esztergom nélkül a soproni technikumban sahossem folyhatott volna olyan eredményes oktatás.

Ezután felkeresték a résztvevők az iskola volt igazgatójának, *Ágfalvi Imrének* Szent György-mezői temetőben levő sírját. A sírnál *Fábián Lajos* képletesen jelentést tett a volt szigorú, de igazságos igazgatónak. A sírt megkoszorúzta az OEE, az iskola és a Pilisi Állami Parkerdőgazdaság képviselője. Ezután *Daróczy Márton* sírjához vonultak a megjelentek, ahol szintén jelentéssel történt a megemlékezés.

Az ebéd után a jelenlevők a volt iskolaépület elé vonultak, ahol már korábban egy kis park létesítését határozták el a volt esztergomi erdész-diákok. A parkerdőgazdaság segítségével és támogatásával a kis hársfák már félig elültetve várták a megjelenteket. *Fábián Lajos* vörösfenyőből táblát szerkesztett, amelyen rézszalagokra vésett a szöveg: „Erdészfasor. Ültették az Esztergomban végzett diákok az iskola centenáriumán, 1985.” Az esztergomi Városi Tanács nevében *Simon Tibor* elnökhelyettes szólt a jelenlevőkhöz, bejelentve, hogy a város jelentősnek ítéli, hogy valamikor erdész iskolája volt, egyúttal ígérte, hogy az iskola múltját megörökítő emlékeket ápolják. Ezután a

*Dr. Szikra Dezső,
az iskola egykori
tanulója az esztergomi
emléktábla leleplezésén*

volt diákok a hársfák ültetését előírászerűen befejezték, csak öt fácskát hagytak meg másnapra a hivatalos ünnepségre. Az ültetéskor minden résztvevő díszes ültetőkarót kapott, amelyet szintén Fábíán Lajos készített. A mintegy 150 karó pillanatok alatt gazdálra talált. Az 50 centi hosszú dióból, szilből, kőrisből készült karókon bronz öntvény „Erdészdiák találkozó Esztergomban 1924—1985” feliratú.

Október 12-én, szombaton 10 órakor került sor az emléktábla leleplezésére. Török Zoltán soproni erdészdiák kürtjele után az esztergomi „Somogyi Béla” általános iskola 80 tagú énekkara (vezetőjük *Virág Zsuzsa* tanárnő) és a soproni diákok énekkara (vezetőjük *Szabó Miklósné*) elénekelték a Himnuszt. Ezután *Oláh Balázs* soproni erdész diák mondta el *Szabó Lőrinc* költeményét. Az avató beszédet *Király Pál* az Országos Erdészeti Egyesület alelnöke mondta méltatva az esztergomi iskola eredményeit. Az erdész diákok segédkeztek a lepel lehúzásánál. Az emléktábla szövegében a Temesvár—Vadászerdői alapítás és az iskola esztergomi működési évei szerepelnek. Koszorúzás után méltató, emlékező szavakat mondtak az emléktáblánál. Az öreg diákok nevében *Fábíán Lajos*, a volt esztergomi erdész iskola utolsó igazgatója és az Esztergomban született erdész középiskola első igazgatója *dr. Kollwenz Ödön* szólt. Utána az említett általános iskola kórusa rövid műsort adott elő. Később *dr. Bársony Lajos* a soproni iskola igazgatója méltatta az eseményt, majd *Simon Tibor* az esztergomi városi tanács elnökhelyettese szólt a megjelentekhez. *Dr. Lik László* a Kontakta Csomagolótechnikai üzemének telepvezetője, mint házigazda szólalt fel, végül a parkerdőgazdaság nevében *dr. Szikra Dezső* főigazgatóhelyettes beszélt. Befejezésül a soproni diákok énekeltek el a Szózatot, majd *Török Zoltán* kürtjével fejeződött be a megemlékezés.

A jelenlevők ezután a park sarkához vonultak, ahol Fábíán Lajos által fából készített táblát leplezték le, majd sor került a faültetés befejezésére.